

## **Onderwerp**

Huisvesting en integratie van vergunninghouders

## **Inleiding**

We hebben als gemeente Oss, net als alle andere gemeenten, de taak vluchtelingen met een verblijfsvergunning (vergunninghouders) een nieuw thuis te geven. Diverse partijen, waaronder woningbouwverenigingen, Vluchtelingenwerk, het welzijnswerk en gemeente doen daarin belangrijk werk en helpen deze mensen op weg. Met een stijging van het aantal te plaatsen vergunninghouders in de gemeente Oss is het belangrijk extra aandacht te hebben voor deze groep.

In de commissie Sociaal Bestuurlijk van 10 december 2015 zijn aan de hand van een opinienota de aanpak en uitgangspunten besproken en gaven de raadsleden kaders mee. In deze notitie werken we deze verder uit. Het doel van deze notitie is de uitgangspunten en uitwerking vast te stellen en daarmee een basis te leggen voor verdere uitvoering.

## **Leeswijzer**

Deze notitie valt in twee delen uiteen. Hoofdstuk 1 gaat over de huisvestingsopgave en hoe we daar invulling aan geven. Ook bespreken we hierin de brief van 29 februari 2016 die de Provincie stuurde in het kader van *interbestuurlijk toezicht*. Hoofdstuk 2 beschrijft de aanpak voor integratie en de ondersteuning die we daarbij bieden. Hierin komen maatschappelijke begeleiding, participatie en onderwijs aan bod.

## HOOFDSTUK 1: Huisvesting

Het Rijk legt gemeenten taakstellingen op voor de huisvesting van vergunninghouders. De term statushouders is vervangen door vergunninghouders. Zij gaan deel uit maken van onze samenleving. Het Centraal Opvang Asielzoekers (COA) wijst de vergunninghouders toe aan gemeenten. Gemeenten moeten hen passende woonruimte aanbieden. Iedere gemeente in Nederland krijgt een evenredige huisvestingstaakstelling.

### 1.1 Uitgangspunten huisvesting

We kiezen voor:

- Fatsoenlijke huisvesting. Dit houdt in ieder geval niet in: opvang in tenten, containers of Gemeentelijk VersnellingsArrangement (GVA);
- Het halen van de taakstelling en rekening houden met een verhoogde taakstelling, vertaald in afspraken met de corporaties;
- Een gelijkmatige verdeling over de stad en de kernen en binnen de stad over de wijken;
- Efficiënt ruimtegebruik en duurzame kwalitatieve oplossingen die mogelijk af kunnen wijken van huidige woonvormen, zoals meer inzet op kamergewijze huisvesting voor alleenstaande vergunninghouders;
- Het bespreekbaar maken van alle mogelijkheden vanuit het bestaand vastgoed;
- Het wegnemen van belemmeringen bij bouwplannen van de corporaties;
- Het op peil houden van de slaagkansen van alle woningzoekenden door bouwplannen voor 100 sociale huurwoningen in 2016/2017 te versnellen en toe te voegen.

De uitwerking van deze uitgangspunten komen terug in de volgende paragrafen.

### 1.2 Taakstelling

Tabel 1 geeft inzicht in ontwikkeling van de taakstelling. De laatste kolom bevat de wettelijke taakstelling voor 2016, inclusief een achterstand van 16 personen uit 2015. Tot 1 maart 2016 zijn in Oss 27 mensen gehuisvest. Dit is minder dan nodig is om de doelstelling voor 2016 te halen. Voor de komende maanden zijn veel woningen beschikbaar gesteld, vooral woningen voor kamerbewoning. Omdat deze woningen nog aangepast worden, duurt het langer voordat deze woningen daadwerkelijk worden bewoond. Begin maart zijn 13 woningen beschikbaar gesteld voor naar verwachting 36 personen. Na eventuele gezinshereniging zal het uiteindelijke aantal in deze woningen gehuisveste personen wat hoger worden. We zijn voortdurend met de corporaties in gesprek over de realisatie van de taakstelling.

De wettelijke taakstelling voor 2016 is inclusief de achterstand 244 personen. Op basis van signalen van het rijk en gelet op de hoge instroom van asielzoekers de afgelopen tijd houden we rekening met een verhoging van de taakstelling voor de tweede helft van 2016. Met de corporaties hebben we daarom afgesproken uit te gaan van een totale opgave van 300 mensen in heel 2016.

Tabel 1: Overzicht ontwikkeling taakstelling

|                         | 2008 | 2009 | 2010 | 2011              | 2012               | 2013 | 2014 | 2015                 | 2016*             |
|-------------------------|------|------|------|-------------------|--------------------|------|------|----------------------|-------------------|
| Achterstand 01-01       | 3    | 16   | 10   | 19 (incl. 5 Lith) | 15 (incl. corr. 5) | 15   | 22   | 4                    | 16                |
| 1 <sup>e</sup> halfjaar | 8    | 18   | 22   | 23                | 15                 | 22   | 32   | 77 ( incl. Maasdonk) | 106               |
| 2 <sup>e</sup> halfjaar | 15   | 22   | 25   | 26                | 7                  | 32   | 46   | 79                   | 122               |
| Totaal                  | 26   | 56   | 57   | 68                | 37                 | 69   | 100  | 160                  | 244               |
| Realisatie              | 10   | 46   | 43   | 58                | 22                 | 47   | 96   | 144                  | 27<br>(tot 01/03) |
| Achterstand 31-12       | 16   | 10   | 14   | 10                | 15                 | 22   | 4    | 16                   |                   |

\* De taakstelling voor de 2<sup>e</sup> helft van 2016 is een prognose. Deze kan nog veranderen (toenemen). De taakstelling van 244 is aan het begin van 2016 bepaald. Het COA stelt halverwege het jaar de cijfers bij afhankelijk van de ontwikkelingen en instroom.

Om de consequenties op de sociale huurwoningmarkt inzichtelijk te maken brengen we in tabel 2 in beeld hoeveel vrijkomende huurwoningen is toegewezen aan vergunninghouders.

Tabel 2: Aandeel nieuwe verhuringen aan vergunninghouders

## BrabantWonen

| jaar   | verhuurde woningen* | Aantal personen | Aantal woningen | Gemiddelde bezetting | aandeel nieuwe verhuringen aan vergunninghouders |
|--------|---------------------|-----------------|-----------------|----------------------|--------------------------------------------------|
| 2011   | 571                 | 44              | 10              | 4,4                  | 1,75%                                            |
| 2012   | 612                 | 23              | 6               | 3,8                  | 0,98%                                            |
| 2013   | 495                 | 32              | 12              | 2,7                  | 2,42%                                            |
| 2014   | 539                 | 63              | 22              | 2,9                  | 4,08%                                            |
| 2015** | 535                 | 83              | 27              | 3,1                  | 5,05%                                            |

## Mooiland

| jaar | verhuurde woningen | Aantal personen | Aantal woningen | Gemiddelde bezetting | aandeel nieuwe verhuringen aan vergunninghouders |
|------|--------------------|-----------------|-----------------|----------------------|--------------------------------------------------|
| 2011 | 205                | 16              | 5               | 3,2                  | 2,44%                                            |
| 2012 | 132                | -               | -               | --                   | --                                               |
| 2013 | 199                | 15              | 5               | 3,0                  | 2,51%                                            |
| 2014 | 167                | 30              | 13              | 2,3                  | 7,78%                                            |
| 2015 | 150                | 29              | 9               | 3,2                  | 6,00%                                            |

\* inclusief nieuwbouw

\*\* stand van zaken op 1 november 2015

### 1.3 Interbestuurlijk toezicht

De provincie gaat in een brief van 29 februari 2016 in op de uitkomsten van het interbestuurlijk toezicht op de huisvesting van vergunninghouders in 2015 (bijlage 1). De provincie constateert een achterstand in de realisatie van huisvesting. De achterstand komt deels door een verschillend

moment van registratie. Op 1 januari 2016 registreerde het COA een achterstand van 27 personen, terwijl de feitelijke achterstand 16 personen was (het verschil, 11 personen, was al wel gehuisvest maar nog niet gereed gemeld door het COA).

## *1.4 Afspraken uitvoering 2016*

De afgelopen jaren liep de taakstelling geleidelijk op, net als de hoeveelheid gerealiseerde huisvesting. Landelijk gezien leidt dit tot een toenemende achterstand en steeds meer behoefte aan opvangplaatsen. Deze lijn willen we doorbreken. We kiezen er voor om te anticiperen op een verdere toename van de taakstelling. Zodat we niet langer achter de opgave aanlopen.

De groep van vergunninghouders is divers: alleenstaand, tweepersoons en gezinnen van verschillende leeftijdscategorieën. Op dit moment is 74% van de vergunninghouders alleenstaand (al dan niet in afwachting van gezinshereniging), 10% is een tweepersoonshuishouden en 16% zijn (grotere) gezinnen.

In een uitvoeringsplan voor 2016 hebben we met de corporaties een aantal uitgangspunten afgesproken. Voor 2016 gaan we uit van een doelstelling van 300 personen. We hebben met de corporaties ingevuld hoe we dat op een goede manier kunnen realiseren. Daarbij zijn we uitgegaan van de kaders die in de opiniecommissie zijn meegegeven. De afspraken zijn:

- 160 personen huisvesten via reguliere werkwijze (m.n. voor gezinnen);
- Meer kamergewijze huisvesting alleenstaanden en jongeren (streven 4 personen per woning). De gemeente zorgt in beginsel voor meubilair en witgoed in de algemene ruimten. De kamerbewoning vraagt om een 'huismeesterschap' voor de inrichting en het beheer. Vooruitlopend op de Kadernota zetten we dit in werking. In de Kadernota nemen we een offerte op;
- Inzet op tijdelijke woonunits en ombouw van leegstaand vastgoed voor een mix van doelgroepen: vergunninghouders, jongeren, spoedzoekers, etc. Met oog op betaalbaarheid zetten we in op zo goedkoop mogelijke woonruimte met voldoende kwaliteit, de maandhuur is maximaal € 586 (tot de huurtoeslaggrens);
- Bijdragen aan opgave van Oosterpoort. Naar verwachting 20 – 30 alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV's). Zij tellen mee voor de taakstelling;
- Realisatie van 60% van de taakstelling in de eerste helft van 2016 (i.v.m. zomervakantie);
- Bij een gemiddelde woningbezetting van 3 personen: 100 woningen/woonruimten nodig;
- Voor de corporaties hanteren we de verdeling: 68% BrabantWonen, 32% Mooiland;
- De corporaties versnellen plannen voor nieuwe sociale huurwoningen en voegen nieuwe plannen toe, om zo de slaagkans op peil te houden (m.n. vanaf najaar 2016/begin 2017). Het gaat in beginsel om woonruimte voor de primaire doelgroep met een maandhuur tot € 586. Het kan ook gaan om ander aanbod, als dat de doorstroming bevordert;
- In het bouwprogramma anticiperen we op de latere uitstroom van de 20-30 AMV's vanuit de opvang door Oosterpoort op het moment dat zij 18 zijn.

## *1.5 Particuliere huurmarkt*

Naast de inzet van corporaties zoeken wij ook naar mogelijkheden voor extra aanbod van woonruimte voor vergunninghouders via particuliere verhuurders en projectontwikkelaars. De particuliere verhuurmarkt is zeer versnipperd. Er zijn veel eigenaren die één of enkele woningen verhuren. Dat maakt het zeer lastig om concrete afspraken over aanbod voor vergunninghouders te maken. Maar er zijn ook enkele grotere verhuurders.

We hebben in een gesprek met een bemiddelaar voor verschillende particuliere verhuurders de mogelijkheden verkend. De vraag naar particuliere huur is vrij groot. Particuliere verhuurders hebben geen problemen de woningen te verhuren. Wat nog meer een rol speelt is dat het overgrote deel ('95%') van het particuliere huuraanbod (van reguliere woningen) inmiddels boven de liberalisatiegrens van € 710 ligt. Dat aanbod is te duur voor vergunninghouders, die zijn aangewezen op het sociale aanbod met huurtoeslag. Door de verhuurdersheffing en het te behalen rendement richten particuliere verhuurders zich op de vrije huursector, dus boven € 710.

Het aanbod van particuliere huurwoningen biedt dan ook geen uitkomst voor de opgave van huisvesting van vergunninghouders.

Naast het bestaande particuliere verhuuraanbod hebben we ook de mogelijkheden van particuliere projecten onderzocht. In een gesprek op 3 februari jl. heeft wethouder Wagemakers de lokale bouw- en ontwikkelbedrijven opgeroepen om plannen voor sociale woonruimte te ontwikkelen. Het kan gaan om specifieke plannen voor sociale huurwoningen tot de huurtoeslaggrens voor een mix van doelgroepen, waaronder vergunninghouders. Maar het kunnen ook plannen zijn waarmee door doorstroming passende woonruimte vrijkomt.

## *1.6 Woningbouwprogramma en realisatie sociale huurwoningen*

Tijdens de commissievergadering van 10 december 2015 was de vraag of de corporaties de afgelopen jaren te weinig sociale huurwoningen hebben gebouwd. Dat beeld blijkt niet te kloppen.

Voor het bepalen van de woningbouwopgave hanteert de gemeente het portefeuillemanagement Wonen (PFM), gebaseerd op de provinciale bevolkings- en woningbehoefteprognose. De afgelopen jaren hebben we gewerkt met het recessiemodel. In het recessiemodel houden we er rekening mee dat door de recessie de behoefte aan sociale huurwoningen hoger is.

De corporaties hebben de afgelopen jaren meer gebouwd dan volgens het recessiemodel nodig is. In de periode 2011 tot en met 2015 zijn 606 sociale huurwoningen gerealiseerd, 39% van de totale bouwopgave, in plaats van de beoogde 30%.

Voor de periode 2016-2018 staat de bouw van 332 sociale huurwoningen door de corporaties gepland en daarnaast nog 163 particuliere sociale huurwoningen.

In het bouwprogramma en de provinciale prognose is echter met de extra instroom van vergunninghouders nog geen rekening gehouden. Voor 2016 gaat het om een instroom van

ongeveer 300 mensen. Aannemelijk is dan ook een extra behoefte aan 100 sociale huurwoningen in 2016. Bij de afgesproken verdeling betekent dat een extra opgave van 32 woningen voor Mooiland en 68 woningen voor BrabantWonen. Met de corporaties zoeken we naar versnelling of toevoeging van reguliere plannen voor deze sociale huurwoningen. Door afspraken te maken voor het extra toevoegen van sociale huurwoningen voorkomen we dat de gemiddelde slaagkans van regulier woningzoekenden verslechtert.

## HOOFDSTUK 2: Integratie en ondersteuning

Hoewel het verwachte aantal vergunninghouders op de totale Osse bevolking een kleine toename is, vraagt de integratie en opvang om extra inspanningen. Deze nieuwe Ossenaars hebben al heel wat achter de rug. We willen ze een nieuw thuis bieden en ervoor zorgen dat ze actief onderdeel uit kunnen maken van de Osse samenleving.<sup>1</sup>

Uit recent onderzoek<sup>2</sup> blijkt nogmaals het belang van integratie. Participatie, werk en/of een zinvolle dagbesteding leveren een essentiële bijdrage aan integratie. We willen hier dan ook extra op inzetten en daarmee inhoud geven aan de participatieverklaring uit het Bestuursakkoord Verhoogde Asielinstroom (bijlage 2).

Op dit moment werken VNG, Rijk en IPO aan een tweede bestuursakkoord. Daarin wordt een aantal onderwerpen op het vlak van participatie, integratie en onderwijs nader uitgewerkt. In dat bestuursakkoord zal onder andere meer duidelijkheid ontstaan over de gevolgen van de extra instroom van vergunninghouders voor de financiering van extra bijstandsuitkeringen. Zodra dit tweede akkoord er is, sturen wij u deze.

### *2.1 Uitgangspunten integratie en ondersteuning*

We kiezen voor:

- Huidige kwalitatieve aanpak participatie (denk hierbij bijvoorbeeld aan toeleiding naar werk) en inburgering in Oss behouden;
- Permanente aandacht voor integratie en huisvesting;
- Continue aandacht voor communicatie in de buurt;
- Ondersteuning vanuit reguliere voorzieningen en ondersteuningsmogelijkheden binnen bestaande structuren (zoals inburgering, Wmo, jeugdhulp);
- Aansluiten op de vraag van vergunninghouders (maatwerk);
- Onderwijs via regulier programma en via ISK;
- In beginsel geen bijzondere voorzieningen instellen voor vergunninghouders. De inzet verloopt in principe via reguliere voorzieningen.

De uitwerking van deze uitgangspunten komen terug in de volgende paragrafen.

---

<sup>1</sup> Een bijzondere groep vergunninghouders zijn de Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen (AMV's). Stichting Nidos is een landelijk werkende voogdij- en gezinsvoogdijinstelling die deze groep opvangt. Samen met het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) heeft Stichting Nidos Oosterpoort verzocht 100 AMV's in Noordoost-Brabant op te vangen per 1 januari 2016 (eventueel uit te breiden tot 200 AMV's per 1 juli 2016). Oosterpoort zal een beperkt deel van deze groep in Oss huisvesten. De opvang en integratie van AMV's wordt apart gefinancierd vanuit het Rijk. In deze notitie gaan we hier verder niet op in.

<sup>2</sup> Onderzoek Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatie Centrum, Sociaal en Cultureel Planbureau, Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid 'De economische en sociale participatie van asielzoekers'

## *2.2 Maatschappelijke begeleiding en participatie*

Minister Asscher heeft op 18 januari in een brief (bijlage 3) met betrekking tot de maatschappelijke begeleiding een nadere toelichting gegeven op het Bestuursakkoord:

1. Financiering maatschappelijke begeleiding van vergunninghouders wordt uitgebreid. Het beschikbare bedrag per vergunninghouder wordt verhoogd van de huidige € 1.000 naar € 2.370 euro in 2016 en 2017;
2. De maatschappelijke begeleiding wordt uitgebreid; er wordt een participatieverklaring ingevoerd. Ondertekening van de verklaring en nadere kennismaking met de Nederlandse kernwaarden door middel van bijvoorbeeld een workshop, zal voor vergunninghouders onderdeel uit gaan maken van de maatschappelijke begeleiding. De participatieverklaring zal onderdeel worden van de Wet Inburgering. (Dit maakt sinds begin 2016 al onderdeel uit van de landelijk voorgeschreven werkwijze);
3. Gemeenten creëren een contactmoment met de vergunninghouders in hun gemeente, waarbij de participatieverklaring wordt getekend. Dit gebeurt zo snel mogelijk nadat een vergunninghouder is gehuisvest. Om de participatieverklaring betekenis te geven, is het van belang dat de waarden ook daadwerkelijk met hen worden besproken; een workshop over Nederlandse waarden is hiervoor een goede mogelijke invulling. Het traject rond de participatieverklaring dient voor vergunninghouders betaald te worden uit het budget voor de maatschappelijke begeleiding.

Vergunninghouders hebben zoals elke Osse inwoner recht op ondersteuning en kunnen gebruik maken van alle voorzieningen. Door de extra instroom kan de vraag naar ondersteuning toenemen. We weten op dit moment niet wat die vraag is en waar die zich uit. Dat is afhankelijk van de groep vergunninghouders die zich in Oss vestigen. Ons uitgangspunt is dat we de vraag naar ondersteuning binnen bestaande voorzieningen en structuren opvangen. Dit geldt in principe ook voor gezinsherenigers die zich later in Oss vestigen. Dit past bij het beleid en uitgangspunten zoals we die vaststelden voor de transities op het sociale domein.

We zijn alert op de ontwikkelingen en vragen die op ons af kunnen komen. Op veel onderdelen wordt de aanpak passend gemaakt.

Wat al wel duidelijk is, is dat er een groter beroep dat gedaan zal worden op inkomensvoorzieningen dan begroot. De verwachting is dat in 2016, gezien de taakstelling, 60 extra uitkeringsdossiers vergunninghouders ontstaan. Extra wil zeggen, boven op de begrote uitkeringsgroei in 2016. Ook in 2017 zal dit het geval zijn. Het gaat om de uitkering voor levensonderhoud, bijzondere bijstand voor inrichting van de woningen en uitvoeringskosten. In de Kadernota volgt een onderbouwing. De ervaring leert dat vergunninghouders op het moment dat zij in Oss komen wonen in de meeste gevallen op een bijstandsuitkering aangewezen zijn. Uitstroom uit de uitkering duurt gemiddeld langer dan bij 'reguliere' nieuwe uitkeringsdossiers.

Verder wordt binnen het sociale domein (afdeling Zorg) niet direct extra druk op voorzieningen en inzet verwacht. Het kan zijn dat er in de tweede fase extra beroep wordt gedaan op tolken of dat er meer gebruik gemaakt wordt van begeleiding bij trauma's. We werken aan een plan om vergunninghouders te ondersteunen bij de financiën. Als hier preventief op wordt ingezet kunnen we een traject in de schuldhulpverlening voorkomen.

De gemeente, het welzijnswerk, de sociale teams en de basisteams Jeugd en Gezin, het kernteam in de wijken en kernen en Vluchtelingenwerk gaan intensiever samenwerken. Zo gebeurt signalering, ondersteuning en begeleiding voor deze groep tijdig. De intensievere samenwerking is ook gericht op het informeren en betrekken van omwonenden. Door de goede contacten kan er snel geschakeld worden. De basisafspraken hiervoor zijn vastgelegd in een gezamenlijk plan (zie bijlage 4). Naar gelang de situatie zijn deze afspraken uit te breiden. Door regelmatig overleg met deze partners monitoren we of we de goede dingen doen en stellen bij waar nodig.

Vluchtelingenwerk begeleidt vergunninghouders zodra een woning is gevonden. Zij bieden praktische ondersteuning. Met de inzet van vrijwilligers wordt veel geregeld en in gang gezet.

Vluchtelingenwerk zorgt ook voor maatschappelijke begeleiding en krijgt daar momenteel via de gemeente €1.000 per vergunninghouder voor. De toename van het aantal vergunninghouders verhoogt de druk bij Vluchtelingenwerk. Hierover is met Vluchtelingenwerk in het bestuurlijk overleg van 25 februari gesproken. Er is meer capaciteit nodig om de maatschappelijke begeleiding op een goede manier te kunnen bieden. Er is nu onvoldoende tijd per vergunninghouder. Daarnaast is er te weinig capaciteit om de samenwerking in de wijk en kernen op de gewenste manier in te vullen. Vluchtelingenwerk stelt binnen 2 weken een voorstel op voor een verbeterslag. We moeten er rekening mee houden dat er extra geld nodig is om te zorgen voor de gewenste kwaliteit van de inzet. Dit nemen we op in de Kadernota.

### *2.3 Uitwerking Bestuursakkoord*

In het Bestuursakkoord Verhoogde Asielinstroom zijn afspraken gemaakt over de participatie van vergunninghouders en de participatieverklaring. De opdracht die er ligt pakken we integraal op vanuit de bestaande participatie-activiteiten binnen de afdeling Werk en Inkomen. Hiermee behouden we de huidige kwalitatieve aanpak voor participatie en inburgering in Oss.

Het uitgangspunt is dat vergunninghouders zo snel als mogelijk mee gaan doen aan de samenleving. Het liefst door te werken en als dat nog niet kan door vrijwilligerswerk of deelname aan activiteiten in Oss. We willen niet wachten tot de vergunninghouder zijn inburgeringstraject heeft afgerond, maar zo snel mogelijk het inburgeringstraject en participatie combineren. Meedoen is belangrijk. Daarvoor wordt voor vergunninghouders een voortraject aangeboden. In dit voortraject (zoveel mogelijk in de eigen taal) kan het participatieverklaringstraject gestart worden (zoals genoemd in het bestuursakkoord) en kan de participatieverklaring ondertekend worden. In het participatietraject

zullen de onderdelen normen en waarden opgenomen worden, maar zeker ook zaken als omgaan met geld.

Verder wordt in dit voortraject, bij vergunninghouders die kunnen werken, een training richting werk aangeboden. Deze training richt zich op de mindset van de vergunninghouder. De verwachtingen van de vergunninghouder en de realiteit van de werk- en studiemogelijkheden in Nederland komen niet altijd overeen. Door hier zo snel mogelijk aandacht aan te besteden worden op een later tijdstip problemen voorkomen. In de training wordt ingespeeld op de kwaliteiten en het gedrag van de vergunninghouder en ontwikkeling wordt gestimuleerd. De verwachting is dat hierdoor het inburgeringsproces en werk vinden sneller verloopt.

Op dit moment is al gestart met een speciale training voor Eritreeërs. Een tweede groep Eritreeërs start in maart, evenals een groep Syriërs.

De doorstroming naar werk is essentieel. Daarom is het belangrijk om een actief beroep te doen op werkgevers voor het plaatsen van deze groep.

Voor vergunninghouders die (nog) niet kunnen werken vanwege persoonlijke omstandigheden worden de mogelijkheden van andersoortige participatie onderzocht. Contacten met Ons welzijn zijn gelegd voor bijvoorbeeld de inzet van het vrijwilligerspunt en het Talentcentrum. Ook met andere organisaties en verenigingen zijn contacten gelegd.

## *2.4 Onderwijs*

Er zijn verschillende onderwijsvoorzieningen voor vergunninghouders (zij tabel 2 op de volgende pagina). De verschillende leeftijdsgroepen vergunninghouders maken gebruik van reguliere opvang- en onderwijsvoorzieningen. Uitzondering is de Internationale Schakelklas (ISK) die medio januari startte. Omdat er voor die tijd al een grote groep ISK-leerlingen naar de ISK-Nijmegen ging en Oss al enkele jaren een constante instroom kent van Oost-Europese arbeidsmigranten, is de verwachting dat de Osse ISK een permanente onderwijsvoorziening wordt. De Osse ISK is tevens de onderwijsvoorziening voor AMV's en voor leerplichtige kinderen uit de noodopvang. In alle onderwijsvoorzieningen krijgen de verschillende groepen intensief Nederlands (Nederlands als 2<sup>e</sup> taal) en als het nodig is daaraan voorafgaand een alfabetiseringsprogramma. Op dit moment is nog niet duidelijk hoe hoog de kosten zullen zijn voor de gemeente. Hoewel het COA, de schoolbesturen en kinderopvang toegezegd hebben zoveel als mogelijk binnen eigen budgetten of via eigen financieringskanalen te regelen, is ook duidelijk dat deze niet toereikend zullen zijn. Vooral rond de onderwijsvoorziening gekoppeld aan de noodopvang en de ISK zijn voor de gemeente extra kosten te verwachten. Hiervoor volgt in de kadernota een voorstel.

Tabel 3: Overzicht kinderopvang en onderwijs verschillende groepen vluchtelingen

| Leeftijd       | Vergunninghouders                                                                                                                   |                                | Alleenstaande Minderjarige Asielzoekers                                               |                                                      |
|----------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|
|                | Inhoudelijk                                                                                                                         | Verantwoordelijkheid           | Inhoudelijk                                                                           | Verantwoordelijkheid                                 |
| 0 tot 4 jr     | •Reguliere kinderopvang in wijk incl. vve*voor anderstaligen                                                                        | Kinderopvang/<br>Gemeente      | Nvt                                                                                   |                                                      |
| 4 tot 12 jr    | •Regulier basisonderwijs incl. vve, alfabetisering, NT2**<br>•Kinderen worden op basisschool in de buurt van woonadres ingeschreven | Schoolbesturen po/<br>Gemeente | Nvt                                                                                   |                                                      |
| 12 tot 18 jr   | •Internationale schakelklas (ISK)<br>•Locatie Hooghuis-Zuid.<br>•Alfabetisering en NT2                                              | Schoolbesturen vo/<br>Gemeente | •Internationale schakelklas (ISK)<br>•Locatie Hooghuis-Zuid<br>•Alfabetisering en NT2 | Nidos/Oosterpoort<br>/Schoolbesturen vo/<br>Gemeente |
| 18 jr en ouder | •Naast inburgeringscursussen regulier beroepsonderwijs (mbo/roc) en volwasseneducatie.<br>•Alfabetisering en NT2                    | Bestuur roc/ Gemeente          | Nvt                                                                                   |                                                      |

\*vve = voor- en vroegschoolse educatie.

\*\*NT2 = Nederlands als 2<sup>e</sup> taal

## Bijlagen:

1. Brief Provincie Interbestuurlijk toezicht huisvesting vergunninghouders 29 februari 2016;
2. Bestuursakkoord verhoogde asielinstroom 27 november 2015;
3. Brief Minister Asscher Uitvoering maatschappelijke begeleiding en participatieverklaring 18 januari 2016;
4. Integrale ketenaanpak bevorderen sociale integratie vergunninghouders.